

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in pramika, ter velja po pošti prejeto za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne pet-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se pošiljajo frankoviti. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Kmetijske razmere na Kranjskem.

III.

Iz klica po organizovanju kmetijskega stanu je izcimilo slednjič naziranje, da so edina pomoč za našega propadajočega kmetovalca razne zadruge. Nastalo je neko silovito snovanje zadrug, in kdor ni vsega odobral, je bil proglašen za sovražnika kmetovalcev; v glavah nerazumnih kmetovalcev se je pa vzbudila vesela nada, da jim je napočil rešilni dan. No, prevara je deloma že prišla in še pride!

Prav osnovana kmetijska zadruga, ki ima v sebi vse predpogoje uspešnega razvijanja in delovanja, je gotovo velike koristi in važnega pomena za boljše izhajanje; a o njej trditi, da more izključno le ona tisto popraviti, kar pregreši slabo gospodarjenje, je brezmiselnost. Umen gospodar more brez zadruge dobro izhajati, z njo seveda še bolje, a z našim zastarelim kmetijstvom se ne da izhajati, če je gospodar tudi ud cele vrste gospodarskih zadrug, ki še tako dobro uspevajo vobče. Kmetijska družba, njene podružnice in organi so pričeli s snovanjem zadrug že pred 30 leti, in če so danes pri tem delu previdni, so vzrok praktične izkušnje. Omenjeni činitelji v deželi so zasnovali preko pol sto strogo kmetijskih zadrug, in nepotrebno bi bilo zakrivati, da se je marsikateri osnutek izjalovil, ker ni dostajalo zadostnih izkušenj in zadoštnega upoštevanja razmer.

Poglejmo, kaj se da na Kranjskem z zadrugami doseči. Gospod Pirc piše v tem oziru:

Denarne zadruge imajo namen, kmetovalcem pomagati do cenega obrtovalnega denarja, nikakor pa ne, da bi mu priskrbovala hipotekarni kredit, ker je to naloga drugih, v to svrhu primernejših zavodov. Lahko rečem, da na Kranjskem sedaj povsodi velja poštena in primerna obrestna mera (oderuštvo je zelo redka prikazen, in kdor se pusti odirati, je sam vzrok). Posebnega denarnega učinka kmetijstvo od denarnih zadrug nima več pričakovati in torej tudi ne bolj-

šega izhajanja, a njih obstoj je neobhodno potreben, da se vzdrži sedanje tozadevno ugodno stališče.

Nakupovalne zadruge, ki se pečajo s priskrbovanjem gospodarskih potrebščin, ne bodo v bodočnosti našemu kmetovalcu niti vinarja prihranile pri pridelovalnih stroških, kajti 15 let sem, t. j. odkar je c. kr. kmetijska družba polagoma in previdno pričela priskrbovati gospodarske potrebščine, je cena vsem omenjenim potrebščinam vedno tako nizka, da je nobena organizacija ne more še bolj znižati. Kot posebnost naj omenim, da se je neka zadruga v nekem slučaju obrnila do družbe, naj ta nikar tako ceno dotičnega blaga ne oddaja, ker drugače zadruga niti na stroške priskrbovanja ne pride.

Prodajalne zadruge imajo na Kranjskem pomen le za tiste pridelke, ki pridejo v naši deželi v poštev.

Mlekarske zadruge imam jaz danes med prodajalnimi zadrugami za najvažnejše v naši deželi, ker v resnici pomagajo kmetovalcu do novih dohodkov, ki so mu krvavo potrebni. Še važnejše so pa zaradi tega, ker ima mlekarska zadruga za posledico povzdigo živinoreje in preustrojitve kmetijstva v smeri, ki je našim razmeram primernejša. Že sedaj naše mlekarske zadruge kmetovalcem donesajo 350.000 K novih dohodkov na leto, in če se bo količina delala, narase ta vsota v desetih letih na 1 milijon kron.

Iz vsega tu navedenega sledi, da so prave in dobro vojene kmetijske zadruge, kakršne kaže pri nas širiti, velekoristne; če pa nepristransko preudarimo, koliko več dohodka more naš kmetovalec z njimi doseči, bomo vendar našli, da je ta dohodek neznaten napram ogromnemu primanjkljaju in da je zato škodljivo našega kmetovalca slepiti z nadami, ki se nikdar ne bodo uresničile.

Preostaja le še govoriti o kmetijskih nakupovalnih zadrugah. Takih zadrug v resnici nimamo, kajti tisto, kar se pri nas šteje pod to ime, in sicer »kmetijska društva«, registrovane zadruge z omejenim poroštvom ali »konsumna društva«, ni-

kakor niso to. Če ta društva razen otrobov oddajo svojim udom na leto še kako malenkostno množino gospodarskih potrebščin, zato še ne zaslužijo, da bi jih šteli med kmetijske nakupovalne zadruge. Vsa ta društva, silno visoko računeno, ne oddajo svojim udom na leto za 100.000 kron poljedelskih potrebščin, kar je tudi že zaraditega za prosep našega kmetijstva brezpomembno, ker jih ne priskrbujejo ceneje kakor jih je v deželi sploh dobiti. Vsa ta društva so torej pravzaprav konsumna društva.

Najprej bodi povedano, da naša konsumna društva niso v ničemer podobna »kmetijskim« konsumnim društvom na Nemškem, in jaz morda ne trdim napačno, če rečem, da se je le zaradi imena, ki so ga po naše tolmačili, preneslo neko gibanje k nam, ki bi ne bilo nastalo, če bi se bil naslov teh zadrug tolmačil pravilno, t. j. v nemškem smislu. S konsumnimi društvi so povsodi med kmetovalci, celo tam, kjer so za vodstvo sposobne sile, naredili le žalostne izkušnje in jih vsled tega v nobeni napredni deželi več ne snujejo. Glavni ali skoraj edini predmet naših konsumnih društev je oddaja kolonialnega blaga, jestvin in manufakturnega blaga, kot kranjska »posebnost« tudi v nekaterih društvih točenje vpijančljivih pijač. Kako o tem sodijo na Nemškem, naj sledi iz določil, ki tamkaj veljajo. Na Nemškem so tri velike zveze gospodarskih zadrug in vrhutega mogočne društvene organizacije, ki svojim udom priskrbujejo gospodarske potrebščine. Pri Offenbaški zvezi, kjer je preko 1500 zadrug, velja kot načelo, ki se od mero-dajne strani priporoča, »da je kupčijo omejiti le na gospodarske potrebščine in je svariti pred kolonialnim in manufakturnim blagom, ker to obrtovanje razceplja in vsled nezadostnega poznavanja blaga lahko dovaja do izgub in zadrugi jemlje kmetijski značaj«. — Neuwiedska Rajfajz-nova zveza, ki šteje preko 3000 zadrug, ima za načelo, da naj se nakupovanje omeji le na glavne gospodarske potrebščine, dočim naj bo nakup kolonialnega in manufakturnega blaga izključen, če k

temu ne silijo kake posebne razmere. Pri vseh drugih organizacijah velja isto načelo, in faktičsko se vse zadruge tega tudi drže.

Ta društva ne prinašajo našim kmetovalcem prav nobene koristi in je velika zmota, če se jim pripisuje katerikoli moč, da bi mogla našega kmetovalca rešiti pretečnega propada. Naša konsumna društva pa imajo vrhutega še razne hibe, ki so podobne onim pri naših posojilnicah, in te hibe so že bile in še bodo usodepolne. Če kdo prične trgovino brez strokovnega znanja v najeti hiši s premoženjem par krajcarjev, ki komaj zadostujejo, da si kupi police, ter dela le s kreditom in zida hiše s tujim denarjem, vrhutega pa vsiljuje blago pod opravičeno ceno, samo, da bi uničil tekmece in veliko da na upanje, potem velja tak človek za nesolidnega trgovca, ki mora priti na nič. Mnogo teh znakov nesolidnega trgovca ima pa večina naših konsumnih društev na sebi. — Točenje vpijančljivih pijač v zadrugah, ki imajo nalogo, kmeta reševati, je pa zločin nad dobrim imenom kmetijskega združenstva.

Gospod Pirc končuje:

Gospodarske zadruge, velekoristne za vzdrževanje ugodnih gospodarskih razmer in za boljše izhajanje pri kmetijstvu, da so zelo potrebne v prosep naprednemu kmetijstvu, a za Kranjske razmere jim odrekam rešilno moč za naše propadajoče kmetijstvo.

Edina rešitev našega kmetijstva je v povečanju in izboljšanju pridelovanja.

Brezdvomno je naše kmetovanje z ozirom na plodnost zemlje roparsko, in opravičene so pritožbe naših kmetovalcev, da zemlja ne rodi več toliko, kolikor je nekdanj. To pa izvira odtod, ker naš kmetovalec niti ne vé, v čem obstoji kmetovanje, in torej nima tistega temeljnega znanja, ki je neobhodno potrebno za umno kmetovanje. Kadar bo naš kmetovalec razumel, da ima kmetovanje isti temelj kakor vsaka druga obrt, da kmetovanje ni rop ali slučajno izrabljanje zemeljskih zakladov, temveč čisto priprosto predelovanje redilnih snovi in naravnih sil v nove pri-

LISTEK.

Na deželi med Slovenci.

Zapiski in misli popotnika. Ruski spisal dr. Damov. (Dalej.)

II. Maribor.

Nü, v Mariboru smo! Poslovivši se od mičnih sopotnic in popotnikov s pristranim »z Bogom«, sem stekel v mesto. To je mesto, kakršnih je mnogo po nemškem kroju in z nemškim značajem.

»Toda, odkod se je vzelo to nemško mesto, ako je okolica skozi in skozi slovanska?« to vprašanje sili nehote marsikateremu popotniku v glavo. Odgovor na to ni težak. Germanski napor in kolonizacija z magdeburško, nürnbergsko in z drugimi tem podobnimi pravicami sta se zarila v srednjem veku kakor silen klin v slovanski organizem ter pozidala v obliki različnih »burgov« še sedaj obstoječe in ne tako lahko razrušljive trdnjave. (Izpočetka so se vrivali med Čehe in Slovence kot kolonisti Markomani in Bojeri, Bajuvari. Odtod bržkone izvira preimenovanje prvotnih čeških dežel na Böhmen, skrajšano od Boierheim). K tem trdnjavam ger-

manizacije pripada večina mest v slovanskih deželah na zahodu; k njim je treba prištevati tudi Maribor. Toda pri ugodnih okoliščinah se ta neprilika polagoma odstranja. Maribor je sedaj še nemško mesto, toda slovansko ljudstvo, ki je sicer še v manjšini, se polagoma že dviga.

Tu izhajajo že nekateri slovanski časopisi za ljudstvo, vrši se borba za mestno upravo; tu se, hvala Bogu, že nahaja slovanski »Narodni dom«. Kakor tvorijo mesta v slovanskih deželah trdnjavo germanizacije, tako tvorijo »Narodni domi« trdnjave slovanskega življenja sredi pomemčenih mest.

Nemci so že davno spoznali pomen »Narodnih domov«, in radi tega je lahko razumljiva njih jeza na ta središča Slovanstva. »Narodni dom« v Mariboru ne stoji preveč oddaljeno od kolodvora. Ko prekorajčite nekaj sto korakov, zagledate na levi veliko poslopje z majhnim, okroglim stolpom. Ponosno poslopje je sezidano v novejšem slogu, vsekakor pa stoji nekoliko preveč na strani od mestnega in trgovinskega gibanja. Uprav radi tega tudi manjka v mariborskem »Narodnem domu« prodajalnice, ki so, kakor znano, poglavitna vaba preprostega naroda. Pustivši to pra-

tično zadevo na stran, se je posojilnica, zidajoča to poslopje, na vso moč potrudila, izdelati druge prostore v »Narodnem domu« kolikor le mogoče sijajno. Spodaj zavzema skoro vse pritličje velika restavracija, ali slovanski — gostilna. Na dvoru na levo je našla svoj prostor pokrita veranda, čije stene so okrašene s čopičem domačega, slovanski čutečega umetnika, predstavlja joče slike mest, pokrajin in narodnih tipov.

V prvem nadstropju je plesna in gledališka dvorana z biljarom, čitalnico in razun tega posojilnica ter še druge lepe dvorane. Velika dvorana s krasnimi svečniki in zrcali je naravnost razkošna; zadaj pa oder z novimi in lepimi dekoracijami. Dvorana nikakor ne zaostaja za dobrim gledališčem v manjših mestih.

Povprašal sem tudi po »ruskem kružku«, vendar doslej se v Mariboru ni še našel učitelj zanj. Toda misel že zori, in pričakovati je, da se jame tudi v Mariboru sčasoma glasiti ruska beseda. Rusofilstvo mariborskega posvetnega razumnijstva se pojavlja sedaj zgolj v tem, da boljši rodoljubi dajo krstiti svoje sinove za Igorje itd. Nü, tudi to je neka vrsta materialnega slavjanstva, ki ima večjo ceno, nego ravnanje onih »naprednih« pu-

stocvetov, ki se smatrajo za Slovence, med tem ko so njih otroci sami Karoli, Vilhelmi... ter je sploh njih rodbinsko življenje Slovanstvu povsem tuje. »S miru po nitki, golomu rubahu!« Slovanski »Narodni dom« v Mariboru, kakor med zapadnimi Slovani sploh, je brezdvomno kaj drago, cena in globoko v njih življenje segajoča naprava. To je središče ne samo duševnega, marveč tudi gmotnega in društvenega življenja. Politika uhaja le neposredno v krog njegovega delovanja.

Sploh pa je v Mariboru politično živ-

*) Ne zamenj odreda glavni junak novejšje povesti ruskega pisatelja N. A. Lejkina »V gostjah u turok« vsiljivim poročevalcem v Sofiji pravico, imenovati se Slovence ali celo rusofile. Dokler se nahaja pri Slovanih nemški način življenja — pravi Nikolaj Ivanovič Ivanov — Slovani niso Slovani. Samo po odstranitvi nemške pijače z upeljavo ruskega samovara, kvasa in ruske kuhinje postanejo Bolgari po mnenju petrogradskega trgovca pravi Slovani. Kakor je tudi smešna na prvi pogled ta opazka, je vsekakor karakteristična. V Sofiji, v Belemgradu nadkriljuje, sram nas je priznati, nemški značaj in način življenja, in radi tega je Nikolaj Ivanovič Ivanov s svojim preprostim, trgovskim in zdravim razumom rešil bolje, nego nekaj politik, vprašanje sedanjega slovafilstva. Neprorokovljeno, nezavedno odtujenje med Slovani je tudi ne majhen vzrok propadanju Slovanov.

delke, potem ga bo že navadna pamet gnala do umnejšega delovanja.

Kranjsko kmetijstvo je silno zaostalo, a za to naj se ne daje krivda kmetovalcu, temveč tistim, ki so ga v velikanskem socialnem in gospodarskem preobratu, ki se je izvršil v ravno minulem stoletju, zapustili brez vse pomoči in podpore v takrat nastale velikanskem gospodarskem boju in tekmovalstvu.

Naše kmetijske razmere so postale tako neugodne, da ne moremo dolgo čakati na preobrat, zato mora biti naloga poklicanih činiteljev, da zastavijo vse sile, da se v najkrajšem času vsaj odpravi dosedanji primanjkljaj. Če se dosedanje pridelovanje poviša samo za 25%, in sicer glede količinski in glede kakovosti, pa je naše kmetijstvo rešeno! Jaz sem prepričan, da je to dosegljivo, če se delo v to svrhu zastavi z vso silo in na pravi način. V dokaz, kaj se da v kratkem času doseči, nam bodi po trtni uši uničeno vinogradništvo, ki se je v enem desetletju popolnoma obnovilo in je vinogradnika naučilo nekaj povsem novega. Energični nastop našega deželnega predsednika, ekselence gospoda barona Heina, je dosegel ta velikanski uspeh.

Petindvajsetodstotno izboljšanje našega kmetovanja bi nam dalo skoraj 7 milijonov novih dohodkov in bi bilo torej vstanu dosedanji primanjkljaj v kmetijstvu popolnoma pokriti. Ta povišek je dosegljiv le, če se uvede umnejše kmetovanje, zato je to edino sredstvo, da se reši naše kmetijstvo.

V Ljubljani, 18. julija.

Nova trozvezna pogodba

Je sicer oficialno še tajna in širši javnosti neznana, toda nekatere posameznosti so postale že javne. Gotovo je, da nova trozvezna pogodba ni sestavljena na prejšnji široki podlagi ter da je bolj gospodarskega značaja. Vojaških obveznosti ni več v novi pogodbi. Ako nastane konflikt med dvema zveznima državama ali med tujo in med zvezno državo, odloča razsodišče, v katerem je suveren tretje zvezne države. Za vojne slučaje je baje nova trozveza brez koristi.

Iz Macedonije.

Macedonski listi trdijo, da je položaj v vilajetu Monastir jako kritičen. Bolgarski podpolkovnik v rezervi Jankov organizator bolgarsko-macedonskih strelskih društev, je izdal v Strumici oklic, v katerem se nazivlja »poveljnik revolucionarnih čet« v okrajih Kastoria, Lerin in Resen. Zofijski list »Reformi«, glasilo macedonskega osrednjega odbora, pravi, da je sedanji čas za ustajo zelo ugoden. »Macedoniji je treba dejanj, ne politike in poukov; rešitev je v sveti revoluciji. 3000 mož v orožju stoji v gorah, 3000 drugih pa jih prihitijo na prvi poziv«. Bolgarska vlada sviri društva, naj bodo mirna.

Položaj v Južni Afriki.

Iz Pretorije poročajo, da se pojavlja med Buri reakcija. Med Buri sta nastali dve stranki, ki se preganjata. Oni, ki so v boju vztrajali do konca, sovražijo one, ki so kapitulirali med vojno. Nekaj jih je bilo baje celo ustreljenih. Neizprosnosti

ljenje, ki je večinoma v rokah takoiimenovanih klerikalcev, le slabo razvito. Teža politične borbe je prenešana na deželo. Posrečilo se mi je, na hvalo mojemu tovarišu dr. B., da sem bil navzoč na shodu, ki so ga sklicali duhovniki. Shod, kakor politični shodi v sedanjih ustavnih državah sploh, se ni odlikoval z nikakršnimi posebnostmi, vsekakor pa mi je omogočil pogled na politični položaj Slovencev na Štajerskem. Govorilo se je mnogo. Govorili so ter polagali svoje račune o delovanju poslanci; govorili so duhovniki, politikovali so celo nekateri kmetje. Pošiljal se je grom in strela na naslov Nemcev in domačih izdajic, končno pa je bilo z glasnim ploskom sklenjeno delovati v smislu gesla: »Proč od Gradca!« Vodstvo podobnih zborovanj, kakor politike sploh, počiva na Štirkem še sedaj v rokah slovenskih klerikalcev. In ako jih sedaj še ni možno smatrati za borilce nemške kulture, ima vsekakor, žalibog, njih delovanje dva konca. To se je tudi razvidelo iz besed mladega duhovnika, nadarjenega, izurjenega agitatorja in govornika, priredivšega, kakor se je kazalo, ves shod. Dokler se je govornik držal predmeta ter reševal ekonomične

in bojeviti Buri nosijo zelena znamenja, da se razločujejo od drugih, ki so med vojno prisegli Angliji zvestobo. Buri trdijo, da se svoji neodvisnosti niso odpovedali ter da so bili z lažnimi poročili zapeklani, odložiti orožje. Mnogim poveljnikom se očitja izdajstvo. V Transvaalu so Buri nezadovoljniji kot v Oranju. Beli delavci in rudokopi zahtevajo zastopnike v parlamentu. Ujeti Buri, ki so prisegli Angliji zvestobo, se smejo na lastne stroške vrniti v Južno Afriko ali odpotovati kam drugam; drugi pa se ne smejo vrniti domov. Potemtakem morajo Buri plačati vožnjo v domovino iz svojega! Gotovo je, da Buri z mirom niso zadovoljni in da se razvijajo iz tega razne afere. A tudi na Angleškem se razkrivajo sedaj razne neljube stvari, zlasti sleparstva pri nakupovanju konj. Korupcija igra glavno ulogo in zapleteni so prav v umazane afere visoki častniki. Vrše se pravde, ki razkrivajo, zakaj so bili nekateri za vojno tako uneti. Kabinet Salisbury se je umaknil o pravem času, kajti sedaj začno vstajati škandali.

Najnovejše politične vesti.

Nižjeavstrijski deželni zbor je dovolil zvišati jamstvo za projektovano železnico Kirchbach-Marijino Celje od 268.000 na 344.000 K. — Tirolski deželni zbor je prekinjen ter se skliče najbrže šele meseca decembra zopet. Razprave o avtonomnem vprašanju pa se bodo vkljub temu nadaljevale. — Voralberski deželni zbor je sprejel preosnovo deželnozborskega volilnega reda ter se na to zaključil. — Za podražavljenje okrajnih šolskih nadzornikov je podal v češkem deželnem zboru predlog posl. Zdenko Schücker. Češki poslanci so bili po večini zoper predlog, ker bi potem ta naprava prešla popolnoma v roke državi ter bi postali okr. šolski nadzorniki birokratje, kakršnih imamo že itak odveč v drugih strokah. — Belgijska kraljica Henrieta visi med življenjem in smrtjo ter pričakujejo zdravniki vsak trenutek katastrofo. — Kongregacijske šole na Francoskem. Nad 70 takih šol je že dobilo povelje, da se morajo v osmih dneh zaključiti. — Deželna učiteljska konferenca za Nižjo Avstrijo v Št. Hipolitu je sprejela resolucijo, da se mora v interesu uspešnega razvoja šole odstraniti cerkveni vpliv na ljudsko šolo. Dokler bo le eden vladoželjen duhovnik, ne bo prišla šola do miru. — Odposlanci avstrijskih notarskih zbornic so bili večeraj pri pravosodnem ministru. Minister jim je zajamčil, da ne misli na odpravo notarjate. — Podguverner Transvaala je postal Sir Artur Lawley. — Diplomatični konflikt med Italijo in Švico prevzame v poravnanje mednarodno mirovno sodišče v Haagu. — Generala Smitha, na čegar povelje so se godile na Filipinih nečloveške grozovitosti, je spoznalo vojno sodišče v Manili krivim ter ga obsodilo na — ukor. Predsednik Roosevelt mu je izročil ukor in »modro polo«. — Srbska skupščina se zopet skliče, da dovoli 16 milijonsko posojilo.

zadeve in politične odnose Slovencev k Nemcem, videl sem v njem Slovence in Slovana. Precej pa, ko je — in sicer v naslednjem govoru — prešel na Rim in na kranjske, tako imenovane radikalne Slovence, se je moja prejšnja napeta pozornost do teh govorov nakrat nehala in pred mojimi očmi je stal v polni nagoti navaden infantičen Rimljan-klerikalec. Namesto besed ljubezni začula se je najpoprej do neba segajoča proslava Rima in takoj nato se je vsul, in sicer s peno na ustnicah, izliv nerazumljive in breztahtne jeze na liberalne Slovence, ugonobljajoče baje podobno Vse-nemcem moč Rima! To ni bil vojak Kristusov in ne sedanjega rimskega patrijarha, marveč suženj po Nemcih takoiimenovane »črne moči«, ki ugonoblja krščanstvo na zapadu ter mu puli orožje iz rok!

S tem neveselim vtisom sem kmalu nato zapustil shod.

Jasno vreme in prijetna družba med nerimljani je pomogla, da sem kmalu nato pozabil na to britkost ter se nehal hudo-vati radi tako globoko zakoreninjene, med nami Slovani medsobne borbe. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Mokronoga. »Slovenec« prinaša v koticu za liberalce hud dopis iz Mokronoga. Torej smo tudi mi Mokronajzarji tako srečni, da smo pahneni v ta »Slovenec« kotichek. A kaj hočeš! Dopisnik je imel gotovo nekaj preveč časa, da je povezal nekaj otrob in to s podlimi in lažljivimi vezmi.

Ne vemo sicer, kdo je odposlal br-zojav protestnemu shodu v imenu naprednih Slovencev, (ne v imenu narodnih dam, kakor je lažljivo poročeval poročal) a toliko vemo, da so tudi tiste dame naprednega mišljenja, ki se sučejo okoli laž-nivega poročevalca.

Da je bila ta dama — mož, no to presega vse neumnosti. Prosimo, na dan z imenom, da se operete imena nesram-nega lažnika.

Tudi drugi br-zojav, oziroma tega sporočila v »Slovenec«, je sramotno laž-niv saj vendar vsakdo ve, koliko je klerikalcev v Mokronogu. To se je pri vsaki volitvi in pri vsaki priliki dostojno poka-zalo, bodisi od tržanov bodisi še od višjih gospodov.

Dopisnik naj ne misli, da je že vsak tisti njegov somišljenik, ki mu včasih privoščijo prijazen besedo, ali pa ako ga nekoliko nafarba.

Dopisnik naj tudi ne misli, da spre-meni morda z lažmi naše mišljenje. Tudi če pridemo vsak teden po večkrat v li-beralni kotichek, le prosimo dopisnika, da pride s svojim imenom na dan, kajti potem bomo napovedali vojno za po-štenje in resnico. Seveda bode pri tem morali paziti, da ne pridete tudi Vi v kotichek, ki pa se ne zaklepa s piko, ampak s ključem.

Za danes sprejmite torej naš izraz preziranja za vaše laži.

Liberalni koticekarji.

Iz Kamnika. »Moška in žen-ska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda« v Kamniku sta letos posebno poskrbeli, da se je spomin sloven-skih blagovestnikov na predvečer dne 4. julija t. l. slovesno praznoval. Do 30 kresov je žarelo po najvišjih vrhovih naših planin, kakor tudi po bližnjih holmih. Kamničani so zažgali svoj kres na Starem gradu, od koder so se tudi streli razlegali v krasno noč. Na Malem gradu pa so pozno v noč poleg zaigiranja umetelnega ognja v vseh bojah švigale v zrak nešte-vilne rakete najrazličnejših vrst, medtem ko je na trgu marljivo svirala mestna godba. Udeležba od strani občinstva je bila toli mnogobrojna, da je bil osobito mestni trg docela poln. S krasno uspelo slavnostjo se lahko ponašata vrla odbora, a ne dosti manj tudi zasebno meščanstvo, ki je omenjeni večer s svojo pristnostjo javno pokazal, da ve ceniti zasluge slo-vanskih prvoboriteljev in da v njem še ni zamrl čut redoljubja. Pri tem pa ni-kakor ne smemo zamolčati, da je bil duša celotne prireditve naš za družbo tolikan-j vneti in požrtvovalni narodni trgovec g. Ivan Koželj, koji je teden dni hodeč po opravkih v okolici dramil in vzpod-bujal naše kmetско prebivalstvo, naj svetu javno pokaže, da se zaveda sloven-ske preteklosti in da biva v naših plani-nah čil in krepek, za narodove ideale goreč slovenski rod. Slava mu!

Pevsko društvo »Lira« v Kam-niku je priredilo pretečeno nedeljo dne 13. julija t. l. na vrtu Fischerjevega hotela veselico, ki je vseskozi častno uspela. Pevski zbor je pod večšim vodstvom ne-umornega g. pevovodje Gorjupa pri sle-herni točki pokazal svoje vrline. Čuli smo poleg starejših zborov tudi več težjih no-vejših umotvorov glasbene literature, ki so na številno zbrano občinstvo radi pre-ciznega in uglejanega proizvajanja zelo priznalo in zadovoljivo vplivali. »Lira« je s svojim nastopom opetovano pokazala, da z marljivim vežbanjem častno izpol-njuje svojo nalogo in resno stremi po do-vršenosti in napredku. Nekdanji nepri-siljeni ogenj narodnega navdušenja ni še izgubil iz vrst vrlih pevcev, temveč je ostal njihova svojina do danes. Dva čet-verospava sta občinstvo naravnost elek-trizirala, saj se frenetično ploskanje še dolgo ni hotelo poleči. Uprizorjena šaljiva pošta, ki bi bila sicer še lahko bolje im-provizirana, skrbela je za smeh in za-

bavo. Nikakor se pa ne moremo priznalo izreči o pri koncertu sodelujoči mestni godbi, ki je bila s svojim sporedom čudo-vito štedljiva, da se ne poslužimo pikrej-šega izraza. No, je bila pa »Lira« tolikanj radodarnjša v večjo radost poslušalcev.

Pripomniti nam je, da praznuje »Lira« letos dne 7. in 8. septembra svojo 20letnico in se za slavnost že marljivo vrše priprave. Po dosedanjih določilih in odborovih ukrepih sklepajoč utegne se o imenovanih praznikih razviti velekrasna vseslovenska pevska slavnost, ki bode radi svoje obsežnosti in mnogovrstnosti brezpogojno daleko nadkrilila dosedanje slične prireditve. — **Ocultus.** —

Sokolska slavnost v Idriji.

V nedeljo, 20. t. m. se bo zbralo slovensko sokolstvo v svetoznani Idriji, da prisostvuje slovesnemu razvijanju prapora idrijskega Sokola. Prišli bodo hrvaški So-koli iz Varaždina in Pulja, vzletel oče slovenskih sokolskih društev, Sokol v Ljubljani, poleteli Sokoli iz Trsta, Celja, Zagorja, Gorice, Kranja, Postojne, da bo zbrana vsa družina sokolska. Došel pa bo tudi narod od raznih strani. Idrija se zaveda, da je njena dolžnost, sprejeti drage goste kar najpripravljenost. Sprejeme drage goste z od-prtimi rokami in si bo prizadela, napraviti došlim gostom bivanje prijetno, da si ohrani-jo lepe trenutke slavnosti v najboljšem spominu. — Brate Sokole, ki dospo v so-boto, 19. t. m. ob 2. uri s poštima vla-koma v Logatec, sprejme na postaji depu-tacija idrijskega Sokola. Ta dan pridej »Sokol« iz Varaždina, Pulja in Celja. V Idrijo dospo krog polšeste ure zvečer, kjer jih sprejme pred staro »čevalnico« slavni mestni zastop, narodno ženstvo in druga narodna društva. Po sprejemu odkorakajo gostje v čitalnične prostore, kjer se jim odkažejo stanovanja. Nato je slavnostna predstava v c. kr. rudniškem gledališču. Prolog: A. Askerc: Slovenskim Sokolom. Alegorija: Sokolstvo se klanja svojemu ustanovitelju dr. M. Tyršu in »Županova Micka«, veselo igra v dveh dejanjih. Po končani predstavi, koje začetek je ob 7. uri zvečer, je mirozov in podoknica na čast kumici, velečastiti gospe županovi Minki Lapajne. Zatem je komers v pivarni hotela pri »črnem orlu«. To je spored prvega dne. Drugi dan, v nedeljo, si ogledajo dopoldan mesto in rudnik prejšnji dan došli gostje. Ob 11. uri je vsprejem gostov, ki dospo zjutraj ob 7. uri z brzo- in pošt-nim vlakom v Logatec. Pričakovana so na-slednja društva: Ljubljana, Trst, Gorica, Postojna in Kranj. Po sprejemu ki se vrši po istem redu, kakor prejšnji večer, odko-rakajo vsa društva pred mestno hišo, kjer se vrši slovesno razvijanje novega prapora. Po razvijanju je defilovanje društev pred č. g. kumico, narodnim ženstvom, mestnim zastopom in zastopniki društev ter obhod po mestu, na kar je banket v že omenjeni pivarni. Ob 1/3. uri imajo sokolska društva telovadno skušnjo za skupne proste vaje. Točno ob 1/4. uri prične se javna telo-vadba na šolskem trgu. Po telovadbi od-korakajo društva k veliki narodni veselici na »Zemljo«. Združena pevska zborja čit-alnice in delavskega bralnega društva bodeta zapela več zborov, rudniška godba pa bo svirala več točk. Mlademu idrijskemu Sokolu kličemo srčno: »Naprej!« in »Na zdar!«

Izpred sodišča.

G. deželnosodni nadsvetnik Schne-ditz je predsedoval sledečim obravnavam deželne sodnije:

1. **Beneficiat Janez Knific** iz Tomišlja je tožil zadnjič, kakor smo že poročali, posestnika Janeza Japelja radi žaljenjaci časti. Mož je namreč v nekem velikem procesu s cerkveno oblastjo izgubil večji kos gozda. Geometer Zaff mu je notabene takrat pisal, da ima povsem on prav in »da morda cerkvena oblast vendar izpozna, da so Vam (Japelju) krivica godi«. No, cerkvena oblast tega ni spoznala in ker je Japelj v svoji razbur-jenosti malo preznačilne izraze rabil, je bil obsojen na 5 dni zapore in 1 post. Njegovemu rekurzu se ni ugodilo in mož bode na stare dni sedel — v čast bene-ficiata knifica Janeza iz Tomišlja.

2. **Zaljenja.** Jurij Gnezda, po-sestnik v Idriji, je bil okraden. Pri sodni preiskavi je orožnik zaslišal i sorodnike, Marjano in Amalijo Gnezda. To je zadnje dve tako razburilo, da so pričele okrog praviti, na kak čuden način je zmanjkalo denarja. Pravile so namreč, da je prišel toženca sin z Dunaja v Ljubljano, samo v ta namen, da je kaj vkradel. Za to opravljanje, je dobila Marjana 3 dni za-pora, Amalija pa 8 dni, ker je tudi rekla, da dela tožitelja »fovš gnar«. — Trgovec Robert Pollak v Ljubljani je žalil pred-stojnika postaje v Kočevju s tem, da je dejal k železniškemu slugi: »Er ist blöde« — On pa taji. Vkljub temu je bil obsojen na 60 K globe. Prizivna obravnava se je pa preložila.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. julija.

— **Osebnosti.** Novi goriški nadškof monsij. Jordan je bil včeraj v Trstu zaprisežen. — Avskultant g. Ferdinand Meditz v Novem mestu je premeščen v Celje.

— **Učiteljsko proti Jakliču.** V sredo je bilo v Cerkljah učiteljska konferenca za kranjski okraj. Na tej konferenci je bila sklenjena in podpisana naslednja izjava: »Učiteljsko kranjskega okraja, zbrano pri okrajni konferenci v Cerkljah dne 16. julija 1902, izreka svoje obžalovanje tovarišu učitelju Fr. Jakliču v Dobropoljah, ki je s svojim delovanjem kot poslanec za drugimi kričaji provzročil, da se je zasedanje deželne zbornice zbralo ključilo in je ostala med drugimi prošnjami tudi prošnja »Slov. učit. društva« za izboljšanje učiteljskega gmošnega stanja nerešena. S tem svojim dejanjem je pokazal, kako malo mu je marilo slovensko učitelstvo. V Cerkljah, dne 16. julija.« — Sledi 54 podpisov.

— **Kako skrbi škof Jeglič za kmeta in obrtnika.** Pod tem zaglavjem se nam piše: V gornjegrajskih gozdih, na posestvu našega reformaterja Jegliča, poje sedaj dan na dan sekira ter vresežijo različne žage. Kdor pa misli, da domačini tako pridno praznično les, ta se jako moti. Bili so pač časi, ko so domače žage rezale deske ter jih je Savinja nosila v Savo, ta pa daleč tja doli na Hrvaško in v Slavonijo do Belegrada. Domači žagarji so zaslužili lepih novcev, plovci so preskrbeli potrebni lesom vsa obšavska mesta; les je bil razmeroma cenen. Danes seveda je to drugače. Škof je prodal les judom, ki ga spravljajo v Trst in od tam hogsigavedi kam še dalje. Sekire in tiste vresežice žage pa rapidno praznično škofove gozde. Kaj misli škof, ne vemo, kaj bi mislil pa njegov naslednik, si lahko mislimo. Kras, katerega ustvaril naš škof v Gornjem gradu s puštošenjem gozdov, bo preklicano malo ugajal prihodnjim ljubljanskim škofom. Preklicano malo pa ugaja vse delo tudi domačim žagarjem, plovcem in obrtnikom ob Savi. Domačini so ob kruh, plovci se vedno redkeje prikazujejo na Savi. Les je neprimerno dražji, ker ga z velikim trudom spravljajo iz oddaljenih gozdov do Savinje. Deske, ki so prej stale 80 h, stanejo sedaj 1 K; obrtniki se jeze, plovci pa kažejo na škofa. Pred kratkim sem govoril z mizarjem, ki je pred dvema mesecema prevzel dela na neki šoli za več sto kron. Proračun si je naredil po starih lesnih cenah, les pa je kupil šele sedaj; seveda se je opeharil pri tem za ves svoj dobiček, a pomoči mu ni bilo. Tedaj pa le tako naprej, gospod škof, v vsakem oziru tako naprej! Pride pa dan, in tedaj ne bi bil rad v škofovi koži.

— **Iz Kranja** se nam piše: Deželni predsednik ekselencja baron Hein se je pripeljal včeraj jutraj ob 8. uri inspicirat urade v Kranju. Poklonila se mu je tudi deputacija občinskega odbora na čelu z županom ces. svetnikom Šavnikom. Vse mesto je bilo v zastavah.

— **Člani slovenske drame v Kamniku.** Kamniška čitalnica priredi v nedeljo, dne 20. t. m. v svojih prostorih gledališko predstavo »Oče in oči« ali »Ženski otelo« igrokaz v 3 dejanjih. Kot gostje nastopijo člani slovenske drame iz Ljubljane. Vstopnice za sedeže se dobivajo pri gosp. Ivanu Koželju, trgovcu v Kamniku. Začetek ob 1/2 9. zvečer. Vstop je vsakemu dovoljen.

— **Volitev v zdravstveni odbor vipavski** se je vršila v sredo. Izvoljeni so bili gg. deželni poslanec Ivan Božič v Podragi, župan Alojzij Ferjančič s Slapa, župan Anton Hrovatin iz Vipave, posestnik in trgovec I. Premru iz Št. Vida, župan Andrej Rovar s Cola, posestnik Ivan Šapla iz Šturja in župan Fr. Suša iz Vrabč. Namestnika sta posestnika Ivan Mesesnel iz Vipave in Josip Marc iz Planine.

— **Iz Litije** se nam piše: »Ljubljanska društvena godba« priredi v nedeljo, dne 20. t. m., koncert na vrtu gostilne pri »Fortuni« v Litiji. Začetek ob pol 5. uri popoldne. Vstopnina za osebo 30 kr. Čisti dohodek koncerta se porabi za dobrodelne namene. — Na to izredno priliko, ki nudi

tudi širšemu občinstvu enkrat na deželi slišati izborni godbo, opozarjamo zlasti okoličane.

— **Na Golici** imel je nezgodo g. B. V. iz Ljubljane, ko se je vračal v družbi navzdol proti Mojstrani. Izgredišči po nesreči stezo, prevrgel se je po strmini večkrat v kolobaru in pri tem dobil precejšnje poškodbe na glavi. Le srečen slučaj obvaroval je gosp. turista hujšega. Poklicani zdravnik obvezal je poškodovanca, kateri se je potem odpeljal zvečer v Ljubljano.

— **Nov most čez Savo.** Za zgradbo savskega mostu v Zagorju ustanovila se je posebna zadruga ter že vložila prošnjo za podelitev dovoljenja za zgradbo železnega mostu čez Savo kakih 500 metrov pod železniško postajo Zagorje in za zgradbo nove ceste od mostu Mediškega potoka ob progi južne železnice do novega železnega mostu. Komisijska obravnava na licu mesta se bo vršila dne 31. julija.

— **Toča.** Kakor oreh debela toča je padala 16. t. m. ob 6. popoldne v občini Radeče ter morda še v sosednjih občinah. Škoda bo zelo velika. Med nevihto je treskalo in udarila je parkrat strela v župno cerkev, kjer je strelovod, tako da se je po Radečah vse treslo.

— **Čudna radovednost.** Pri celjski policiji se je javil sam 31letni hlapec Fr. Irga iz Lehna pri Slov. Gradcu, češ, da je na progo Velenje Sp. Dravograd položil velik mejni kamen iz radovednosti, kako bo pač stroj vrgel kamen v stran. Pri tem sta ga videla in spoznala dva moža ter kamen odstranila tik pred prihodom vlaka. Hudobnež pa se je rajši sam javil, kakor da bi bil čakal orožnikov.

— **„Celjska narodna godba“** priredi v nedeljo, dne 20. t. m. koncert na vrtu gostilne »Narodni dom« v Celju. Začetek točno ob osmih zvečer. Vstopnina 40 vin.

— **Posredovanje za kmetijske moške posle.** Vojno ministarstvo je dovolilo graški dobrodelni posredovalnici, da ji pošljejo vsi vojaški oddelki, ki se dopolnjujejo na Štajerskem, zaznamke vojakov iz slojev kmetijskih delavcev, ki si želijo po dosluženi vojaški dobi službe kot kmetijski posli in delavci. Posredovalnica bo to priskrbelo brezplačno.

— **Poroči** se kustos kranjskega deželne muzeja g. prof. Alfons Angelus Müllner z učiteljico ročnih del gđ. Emo Lino Matildo Mackovo iz Karlsruhe v Nemčiji.

— **Mestna rešilna postaja** posredovala je v pretečenem mesecu 36krat, in sicer prepeljala je iz mesta v bolniške zavode in nasprotno 15 bolnikov, od tujih občin prevzela je v svrhu transporta s kolodvorov v bolniške zavode in nasprotno 18 bolnikov, trikrat pa je posredovala pri ponesrečbah na licu mesta ter je nato dotične ponesrečence — dva povoženca in moža z ubodlino — prepeljala v bolniške zavode.

— **Nezgoda.** Franc Klemenc, 20 let star delavec na železnici v Postojni je ponesrečil. Padel mu je težak šveler na levo nogo in mu jo v stopalu zdrobil. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

— **Strela omamila** je včeraj popoldne v Stožicah dve ženski in 14letnega fanta Franceta Presetnika, ko so vedrili pod kozolcem. Ženski sta se polagoma zavedli, fanta pa so prepeljali v deželno bolnico in šele tukaj so ga spravili k zavesti.

— **Treščilo** je včeraj popoldne že drugič v električno napravo policijske stražnice na Karlovski cesti.

— **Strela ubila** je včeraj popoldne v Spodnji Šiški železničnega uslužbenca ženo Marijo Jezeršek, ki se je ob času nevihte mudila v domačem vrtu. Bila je takoj mrtva.

— **Tat se je skesal.** Včeraj je neznan tat ukradel hlapcu Antonu Štrukeljnu, cesta na Rudolfovo železnico št. 12, srebrno verižico, nikelnasto uro in obleko. Danes jutraj je dobil vse ukradene reči pred hlevnimi vrati. Tat se je skesal in je vse prinesel nazaj.

— **Trpinčene živali.** Iz Zdenškega Rebra so pripeljali včeraj več živine. Nekemu gonjaču se je vol na cesti vsled žeje zgrudil na tla.

— *** Najnovejša novica.** Se eden iz Jockey-kluba. Član gosposke zbornice grof Boworowsky, ki je tudi bil v omenjenem klubu, ko je grof Potocki zaigral svoj milijon, je bil včeraj obsojen na 1000 K globe ali 48 ur zapora. — Plast se je potegnila na državno cesto med Traunkirchen in Ischl ter jo zasula na daljavo 200 m. — 240.000 kron poneveril je prokurist Fr. Wohler v Lipskem ter zbežal najbrže v Avstrijo. — Promocija prve kemikije. Jutri bo promovirana na dunajskem vseučilišču doktorjem modroslovja gđ. Margareta Furcht, ki je napravila izpite iz kemije z odliko. — S silo odveden škof. Metropolit Firmiliana so bajne njegovi nasprotniki s silo odvedli iz njegove rezidence v Uškubu. — Nevihta s točo so imeli včeraj v Pisarovini v Slavoniji. Toča je popolnoma uničila vinograde in sadje. Tudi je ubila strela dva moža. — Kupčijo z 6–8 let starimi deklicami je policija zalotila v Budimpešti. Kupčijo je vodila cela družba malopridnih žensk. Moški odjemalci še niso znani.

— **Stolp sv. Marka v Benetkah.** Listi javljajo naknadno mnogo zanimivih podrobnosti o Campanillu ter zadnjih minutah pred katastrofo. Že teden prej so opazili ljudje, da so se razpoke v poslopju razširile, zlasti streha loggiette je bila zelo poškodovana. Stavbena komisija je napravila zato nekaj zidan žleb, ki je imel odvajati deževnico. Sedaj trdijo nekateri, da je bilo to stolpu na kvar ter je povzročilo ali vsaj pospešilo katastrofo. Uradne osebe pa zopet menijo, da je bilo zidovje in posamezne kamene stolpa že davno radi strele in deževja zrahljano in izpremenjeno. V ponedeljek jutraj si je hotel še prefekt z nekaterimi inženirji stolp od znotraj ogledati; toda ko je zagledal velike razpoke, je to opustil. Ob pol desetih dopoldan je prišla požarna bramba ter je naslonila na stolp 18 m visoko lestvo, na kar naj bi se bila vršila preiskava. Eden izmed mož požarne brambe je tudi že zlezal na lestvo; kar je začel padati iz neke razpoke droben prah. Kmalu na to so se začeli lomiti od zidovja majhni kamenčki; požarna bramba se je urno odstranila, in poveljnik je takoj naročil, naj se vse, kar je okrog stolpa, umakne. Pet minut pozneje se je razpoka v zidu izdatno razširila, stolp se je nagnil na desno in potem na levo, nakrat pa se je zrušil vase, kakor deli daljnogleda. Ljudstva se je polotila strašna panika, vse je bežalo v stran. Marsikdo je jokal nad ponosnim Campanillom, ki leži sedaj v razvalinah. Požarna bramba je ves čas na delu, da bo izkopala ter očedila sosednje palače prahu. Okrog podrtga stolpa je narejena lesena ograja, a vkljub temu mora redarstvo strogo stražiti, kajti vsakdo hoče imeti kaj od Campanilla za spomin. Zlasti Angležinje in Američanke kupujejo za drag denar celo posamezne kosce opeke in kamena od porušenega stolpa. Tako je nastala mahoma nova velika obrt, pri kateri se seveda mnogo slepari, kajti le malokdo dobi pristne kosce stolpa. — Narod hoče na vsak način, da se stolp sežida, kar je tudi občinski svet sklenil. Od vseh strani pošiljajo ljudje denar za zidanje novega stolpa. Dosedaj se je nabralo že nad pol milijona lir; sam senator Vreda iz Padue je dal 100.000 lir. Od povsod prihajajo županu Grimaniju in občinskemu svetu sožalne brzojavke in pisma radi velike nesreče, katera je zadela mesto Benetke. Vzroki porušenja stolpa se navajajo različni. Nekateri trdijo, da stojé Benetke sploh na topolastih pilotih, ki niso dovolj trajna podlaga, zato se porušijo sčasoma vse Benetke; drugi pravijo, da pretresajo temelje Benetk morski valovi; tretji, da je vzrok katastrofe veliki potres v Solunu; četrti, da je bil temelj stolpa omajan s polaganjem vodovoda pred 10 leti. Tisoč let stari stolp se ni dovolj popravil in biró za ohranitev zgodovinskih spomenikov je bil bajé površen. Sedaj se je porušil še del »kraljevske palače« in porfirni steber za javna oznanila.

— **Tragična usoda.** Te dni je hotel skočiti na Dunaju v Dunav dninar Rajmund Kreinegger, kateremu je nekčad sijalo lepše solnce. Bil je rojen l. 1861 ter je bil skrbno odgojen. Obiskoval je gimnazijo ter tudi napravil maturo. A ker je bil sin revnih staršev, se ni mogel posvetiti nadalje študijam. Bil je dolgo časa domač učitelj po najboljših hišah. Naposled je dobil stalno službo kot knjigovodja. Kmalu na to se je oženil, in to je bila njegova nesreča. Dobil je nestrpnost, prepirljivo ženo, ki mu je delala neljube prizore, tako, da se je Kreinegger odpovedal službi, ker se je bal, da bi ga itak odpustili. Odslej pa ni mogel dobiti nikdar dostojnega dela. Prišlo je šako daleč, da je postal zidarski dninar. A decembra meseca p. l. je zbolel na vnetju reber, in od tedaj je celo tako delo tako težko dobil. Pred kratkim so ga odslavili s 5 K 50 v., katere je revež še zaslužil. Vtaknil je denar v žep, ki je bil pa strgan, in tako je izgubil še zadnje krajcarje. Hotel je skočiti v vodo, kar je pa redar zahteval.

Društva.

— **Šentjakobska - trnovska moška podružnica sv. Cirila in Metoda** bo imela v ponedeljek, dne 28. julija t. l. ob 7. uri zvečer v sobani Ciril-Metodove družbe v »Narodnem domu« svoj občni zbor. Zajedno bo tudi volitev podružničnega odbora.

— **Kolesarsko društvo „Ilirija“** priredi povodom razvija zastave »idrijskega Sokola« izlet v Idrijo. Člani društva zbirajo se v nedeljo točno ob 1/2 2. uri jutraj v kavarni gosp. Komana na Rimski cesti. Povod tako ranega odhoda je, da se društvenikom omogoči, ogledati si tamošnji rudokop. Prijatelji društva, koji se hočejo pridružiti, so nam dobrodošli.

— **Tombola in koncert prostovoljnega gasilnega društva.** Vič-Glince dne 3. avgusta t. l. kaže veliko zanimanja. Marljivi odbor nabira pridno dobitke in se bode s tombolo razvila velika ljudska veselica. Prvi dobiček tombole bode dve leti star bik. Za mladi svet plesišče na prostem.

— **„Narodna čitalnica“ v Kamniku** priredi v nedeljo ob polu 9. uri zvečer v društveni dvorani gledališko predstavo, pri kateri sodelujejo čast. člani slovenske drame iz Ljubljane. Uprižori se tridejanski igrokaz »Oče in oči« ali »Ženski otelo«. Cene: prve tri vrste sedežev po 1 K 60 v., ostali sedeži po 1 K, stojašča po 60 v. Predprodaja vstopnic v trgovini g. Ivana Koželja ter zvečer pri blagajni. Vstop je vsakemu dovoljen. S tem opozarjamo sl. občinstvo iz mesta in okolice, naj porabi redko priliko in mnogobrojno pohiti imenovani večer v naš narodni hram, da tako počasti s svojo navzočnostjo drage nam goste. Dramsko osobje z g. režiserjem Dobrovolnym na čelu nam je zadosten porok, da se nam bode nudil nenavaden užitek. Storitorej svojo narodno dolžnost in napolnimo dvorano do zadnjega kotiča, a ne ostanimo mlačni in brezobzirni!

Šolska izveštja.

C. k. r. višja gimnazija v Novem mestu. Na prvem mestu izveštja je opisal dr. Kašpar Pamer nemški zgodovino tega zavoda; ravnatelj je spisal slovenski nekrolog profesorju P. Lad. Hrovatu. Na zavodu je poučevalo 15 učnih močij obvezne predmete, neobvezne pa trije. — Učencev je bilo koncem šolskega leta 240, po narodnosti 232 Slovencev in 8 Nemcev. Odličnjakov je bilo 15, prvi red je dobilo 149, drugi red 37, tretji red 11 učencev. 28 učencev pa bo smelo delati ponavljalni izpit. Šolnine se je plačalo 6390 K. Štipendistov je bilo 21, ki so dobivali skupno 4142 K 43 vin.

Štirirazredna deška ljudska šola v Rudolfovem. Na šoli je poučevalo 6 pp. frančiškanov. Učencev je bilo koncem šolskega leta 209, izmed katerih jih je ostalo nesposobnih za vstop v višje razrede 65.

4razredna ljudska in obrtno-nadaljevalna šola v Metliki. Poučevali so nadučitelj, dva učitelja, dve učiteljici in dva kateheta. Obiskujočih otrok je bilo koncem šolskega leta 295, in sicer 169 dečkov in 126 deklic. Za prestop v višji razred je sposobnih 196 učencev in učenk. Obrtno nadaljevalno šolo je obiskovalo 25 dečkov in 52 deklic.

Trirazrednico v Toplicah je obiskovalo pretečeno šolsko leto 88 dečkov in 105 deklic. Za prestop v višji razred, oziroma skupino je sposobnih 66 dečkov in 83 deklic.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 18. julija. Posvetovanja referentov dunajske in peštanske vlade zastran veterinarskih določeb v nagodbi so končana in se je v bistvenih vprašanjih doseglo porazumljenje.

Dunaj 18. julija. Ponesrečenje projekta glede avtonomije Trentina je v vladnih krogih napravilo kaj mučen utis. Vlada je včeraj odgodila zasedanje tirolskega deželne zbornice, ker se je bilo bati obstrukcije italijanskih poslancev, pač pa je tirolski namestnik dobil naročilo, da nadaljuje pogajanja.

Brno 18. julija. »Lid. Nov.« se poroča z Dunaja: V političnih krogih vlada mnenje, da je napetost med dunajskim in med rimskim dvorom veliko večja, nego se v obče sodi. To je pokazal najstrožji inkognito, v katerem je italijanski kralj na potu v Rusijo potoval čez avstrijsko ozemlje, dasi je bilo njegovo potovanje do avstrijske meje in od avstrijske meje naprej popolnoma oficialno. Še bolj pa potrjuje to okolnost, da sta avstrijski poslanik v Petrogradu in njegov tovariš v Berlinu takorekoč pobegnili, samo da nista prišla, oziroma da ne prideta v dotiko z italijanskim kraljem.

London 18. julija. Zanzibarski sultan Hamud je danes v starosti 49 let umrl. Nemirov doslej ni.

Borzna poročila.

Žitne cene v Budimpešti

dné 18. julija 1902.

Termin.				
Pšenica za oktober	za 50 kg	K	6 86	
" " april 1903	"	"	7 18	
Rž " oktober	"	"	5 90	
Koruza " avgust	"	"	4 84	
" maj 1903	"	"	4 88	
Oves " oktober	"	"	5 35	

Efektiv.

15 vinarjev višji.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji tlačni tlak 736-0 mm.

Julij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
17.	9. zvečer	732.4	22.8	sl. jz.ahod	del. jasno	
18.	7. zjutraj	735.0	19.4	sl. sever	oblačno	
"	2. popol.	734.5	26.7	sr. jv.ahod	pol. oblač.	2.5 mm.

Srednja včerašnja temperatura 22.8°, nor-
male: 19.8°.

Tužnega srca javljamo vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem žalostno
vest, da je naša preljubljena soproga,
oziroma teta, gospa

Hermína Schorn roj. Babler
soproga c. kr. oficijala

po dolgi in mučni bolezni, previdena s
svetotajstvi za umirajoče, danes ob pol
10. uri ponoči mirno v Gospodu preminula.
Pogreb bo v soboto, dne 19. t. m.,
ob 6 uri popoldne iz mrtvašnice pri
sv. Krištofu.

Blago ranjco priporočamo v spomin
in molitev. (1679)

V Ljubljani, dne 17. julija 1902.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Globoko ginjena vsled številnih
dokazov iskrenega sočustva ob boleznih
in smrti našega nepozabnega soproga,
ozir. očeta, starega očeta, tasta, brata,
in vsaka, blagorodnega gospoda

Franca Vouka

zasebnika

čutim se dolžno, pristrčno izraziti zahvalo.
Obenem smatram za svojo dolžnost,
da izrekam tako v svojem, kakor v imenu
svojih otrok in vseh sorodnikov najpri-
srčnejšo in najiskrenejšo zahvalo vsem
onim, ki so dragega pokojnika v tako
obitem številu spremili k zadnjemu po-
čitku ter darovali tako krasne vence.

Ljubljana, dne 16. julija 1902.

(1671)

Marija Vouk.

Zahvala.

Za pristrčno sočutje ob bolezni kakor
ob smrti našega preljubnega soproga,
oziroma očeta, starega očeta, gospoda

Ignacija Wutscher-ja

trgovca in posestnika

zlasti za številne vence in za nebrojno
častilno spremstvo dragega pokojnika k
zadnjemu počitku izrekamo vsem ce-
njenim prijateljem in znancem, zlasti
velečastni duhovščini, p. n. učiteljskemu
osobju za petje žalostink in prostovolj-
nemu požalnemu društvu v Št. Jerneju
svojo najprišrčnejšo zahvalo.

(1672)

Žalujoči ostali.

Danes v petek, 18. julija

zvečer ob 8. uri

v gostilni „pri Zajcu“, Rimska cesta

VRTNI KONCERT

damske kapele „Austria“.

Na mnogobrojen obisk vabi

Avguštin Zajec

(1675)

gostilničar.

Trgovina

z mešanim blagom in prodaja tobaka,
obstoječa že veliko let, ob okrajni cesti
tik farne cerkve in sodnije, se pod ugod-
nimi pogoji odda v najem.

Natančnejša pojasnila pri **K. Pla-**
nišek-u, trgovcu v Ljubljani, Dunajska
cesta. (1638-2)

Hôtel „Lloyd“.

Jutri v soboto, 19. julija t. l.

KONCERT

slovitega

(1631)

damskega orkestra „Austria“.

Ravnateljstvo: **Pöschl.**

Nastopi slavna Xylophon-virtuozinja gspđ.

Jerica Lenzi

Začetek ob 8. uri zvečer.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane j. z. kol. **Proga 602**
Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-
Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Mari-
jine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago,
Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel,
Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selz-
thal v Solnograd, Leud-Gastein, Zell ob jezera, Ino-
most, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling
v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb,
Francove vari, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj
čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri
41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mo-
nakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II.
razreda). **Proga v Novomestu in v Kočevju.**
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne
istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Ko-
čevje. — **Prihod v Ljubljano** j. z. kol. **Proga**
iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z
Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljub-
ljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Fran-
zensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak
z Dunaja čez Amstetten, iz Lipske, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejovic, Solnograda,
Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Ino-
mosta, Zella ob jezera, Leud-Gastein, Ljubna, Ce-
lovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m po-
poldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 36 m
zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plzja, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla, čez Selzthal in Inomosta. **Proga**
iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki:
Ob 8. uri 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Ko-
čevja, ob 4. uri 36 m popoldne iz Straže Toplic,
Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 36 m zvečer,
istotako. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kam-**
nik. Mešani vlaki: Ob 1. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri
5 m popoldne, ob 6. uri 30 m in ob 10. uri 25 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.
— **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika.**
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri
6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.
— Srednjeevropski čas je krajevemu času v Ljub-
ljani za 2 minute spredi. (1617)

Naznanilo.

Naznanjajoč spremembe stanovanj, opozarjamo na sledeči cenilnik, po katerem prodajamo izbrana vina in
opojne pijače po **priloznostnem kupu**, valed katerega si konsumenti 50% prihranijo, dokler je zaloga,
za dosedaj nezaznane nizke cene k hitri prodaji proti gotovemu plačilu. Cene v colnino v kronah za cele ori-
ginalne steklenice.

Šampanjec

tu- in inozemski:		1/2 steklenica	1/2 steklenica
Nemški cesarski sekti, polslad.	K 1.50	Cognac Michel ***	K 3.15
Training-Club, najfinjši sekti	1.75	A. C. Meukow & Co. Cognac	5.20
Sparkling Wine, first Quality	1.95	Marie Brizard & Roger Cognac	6.—
Lenard & Laban, mejnarodni	3.40	Bisquit, Dubouché & Co. Cognac	6.45
Robert Prine-Reims, Jockey-Club	4.65		
Victor Cliequot & Co., Reims	6.40		
Duminy & Co., Ay	6.40	Oppenheimer	K 1.60
*Manuel & Co., Reims, Sillery	6.40	Reidesheimer Kreuz	1.85
*Manuel & Co., Reims, crémant	7.80	Reidesheimer Berg	2.50
Henriet & Co., Reims, royal	8.55	Winkler Hasensprung	2.85
T. Roederer & Co., Reims, carte	7.45	Claus Johannisberger	3.30
blanche	7.50		
G. H. Mumm & Co., Reims	9.—		

Burgundec.

Macon	K 2.20	Port-vino, staro	K 1.95
Chambertin	2.75	Sherry, old	2.45
Moulin & vent	3.10	fin, old extra	1.90
Chablis pije se pri ribah in ostrigah	3.10	Madeira, finest	2.50
		extra, zlato	2.60
		Malaga, sec duro	2.25
		Lacrimae Christi	2.15
		Vermouth di Torino, orig.	1.75

Cognac:

Inl. Cognac, fein vers.	K 1.75	Bordo:	K 1.70
Cognac Michel & Co.	2.25	St. Christy-Julien	1.70
		Chât. Livran	2.25

Vina naznanjavana z * so v zalogi tudi v polsteklenicah.

Steklenice, kozare, zabojne in drugo embalažo ne zaračunavamo. Manj kakor 12 steklenice (tudi sortiranih) se ne
odposilja.

Blago se odposilja ali po postnem povzetju ali pa če se znesek naprej pošlje.

Naročila naj se naslovljajo na: (1677-1)

pisarno in vinske kleti **Franc Karol Schuck & Co.,**

Dunaj, Kolingasse št. 15-17.

C. kr. poštno-hranilnični clearing 880359. — Bančni konto: Wiener Bankverein. — Naslov
za brzojavke: Vioptima. — Telefonska postaja: 13558.

Sprejmeta se:

I učenec v kamenopisaln
(litografijo) in (1676-1)

I vajenec v kamenotiskarno.
Ponudbe sprejema kamenotiskarna
J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.

Prediva

vsako množino kupim po
28 gld. 100 kg., kar se
ga dopošlje do 23. t. m.

Anton Kolenc v Celju.

Mesečna soba

s posebnim vhom odda se takoj ali pa
s 1. avgustom t. l. na **Rimski cesti**
št. 20, pritličje na desno. (1680-1)

Vničujte muhe

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in
kužnih tvarin. (415-126)

Najboljše sredstvo je ameriški

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Razglas.

Na **Jeriškem gradu (Ruckenstein)**, železniška po-
staja **Sevnica**, se bode potom

prostovoljne dražbe

prodajalo

in sicer:

v ponedeljek, dne 21. t. m.:

10 krav in telic, 6 volov in juncev, 2 konja, 6
prešičev, razni vozovi ter drugo gospodarsko
orodje, dalje okoli 90 veder dobrega dolenjskega
vina, nekaj sadnega mošta ter okoli 30 velikih
in malih dobro ohranjenih vinskih sodov ter ra-
znovrstno žito;

v torek, dne 22. t. m.:

hišna oprava za 16 sob od priproste do najfi-
nejše, razne omare, postelje, mize, stoli, pregr-
njala, zastori, klavir, bilard, fine stenske ure, razno
jedilno orodje ter perilo itd.;

v sredo, dne 23. t. m.:

vsi poljski pridelki na njivah in tudi druga košnja
na travnikih.

Dražba se prične vsakokrat ob
9. uri zjutraj. (1621-3)

Dr. Vladimir Ravnihar

posluje kot

kazenski zagovornik

na Miklošičevi cesti št. 26

v pisarni

(1678-1)

advokata dr. Josipa Furlana.